

Årsrapport 2017

Överförmyndar- nämnden

Rapport från
Stadsrevisionen
Nr 32, 2018
Dnr: 3.1.2-50/2018

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Stockholm stad granskar nämnders och styrelser ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder och granskningspromemorior för bolagsstyrelser sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens hemsida, www.stockholm.se/revision. De kan också beställas från revisionskontoret, revision.rvk@stockholm.se.

Till
Överförmyndarnämnden

Årsrapport 2017

Revisorerna i revisorsgrupp 3 har avslutat revisionen av
Överförmyndarnämndens verksamhet under 2017.

Revisorerna har den 13 mars 2018 behandlat bifogad årsrapport och
överlämnar den till Överförmyndarnämnden för yttrande senast den
29 juni 2018.

På uppdrag av revisorerna i revisorsgrupp 3.

Ulf Bourker Jacobsson
Ordförande

Åsa Hjortsberg Sandgren
Sekreterare

Sammanfattning

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Sammantaget bedöms att överförmyndarnämnden delvis har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att nämnden redovisar ett överskott i förhållande till budget och att det verksamhetsmässiga resultatet delvis är förenligt med kommunfullmäktiges mål.

Den inriktning som fullmäktige angett för nämndens verksamhet under 2017 handlar liksom föregående år om det förändringsarbete som krävs för att komma till rätta med tidigare identifierade brister. Revisionskontorets granskning visar att nämnden har fortsatt att bedriva det förändringsarbete som påbörjades 2015, bland annat har förändringar genomförts vad gäller arbetssätt och organisation för att säkerställa en rättssäker verksamhet.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen, grundad på årets granskning, är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten inte varit helt tillräcklig. Arbetet med den interna kontrollen har inte genomförts på ett tillräckligt strukturerat och integrerat sätt i organisation, system eller det löpande arbetet under året.

Under året har revisionskontoret bl.a. granskat nämndens delegationsordning och beslut om arvode till ställföreträdare. Granskningarna visar på utvecklingsområden i den interna kontrollen i handläggningsprocessen av årsräkningar och beslut om arvode. Vidare att fördelning av ansvar och befogenheter inte är tydligt i nämndens delegationsordning. Granskningen av den interna kontrollen avseende de personal- och ekonomiadministrativa områdena visar inte på några väsentliga avvikelser.

Bokslut och räkenskaper

Bokslut och räkenskaper bedöms i allt väsentligt vara rättvisande samt följer gällande regler och god redovisningssed.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Nämnden har delvis beaktat revisorernas rekommendationer i föregående års granskningar.

De väsentligaste rekommendationerna som återstår att genomföra är bland annat att fullfölja arbetet med nämndens interna kontroll, säkerställa att den ekonomiska uppföljningen sker utifrån

tillförlitliga uppgifter, att omprövning av förvaltare sker utifrån tillförlitliga underlag samt att genomföra löpande stickprovs-kontroller i tillsynen av ställföreträdare.

Innehåll

1.	Årets granskning	1
2.	Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi.....	1
2.1	Ekonomiskt resultat.....	2
2.2	Verksamhetsmässigt resultat.....	3
3.	Intern kontroll	5
4.	Bokslut och räkenskaper	7
5.	Uppföljning av tidigare års granskning	7

Bilagor

Bilaga 1 - Årets granskningar	9
Bilaga 2 – Uppföljning av lämnade rekommendationer	13
Bilaga 3 – Bedömningskriterier	16

1. Årets granskning

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi
- Intern kontroll
- Bokslut och räkenskaper

Revisionen har utförts enligt kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt reglementet för stadsrevisionen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet. Kriterier för bedömningen redovisas i *bilaga 3*.

I rapporten redovisas översiktligt resultatet av revisionsårets grundläggande och fördjupade granskningar. De granskningar som genomförts under revisionsåret redovisas närmare i *bilaga 1*.

En uppföljning av hur nämnden har beaktat rekommendationer från tidigare års granskningar redovisas översiktligt i rapporten och mer detaljerat i *bilaga 2*.

De förtroendevalda revisorerna har träffat representanter för nämnden våren 2017 i samband med genomgång av 2016 års granskning och avstämning inför år 2017. Revisorerna har även träffat representanter för nämnden i december 2017 för en dialog kring de åtgärder som vidtagits och vilka fortsätta åtgärder som kommer vidtas avseende de brister som påtalats.

Granskningsledare har varit Susanne Eriksson vid revisionskontoret och Inger Andersson på PwC AB.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

2. Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer, gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för

verksamheten. Bedömningen avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Sammantaget bedöms att överförmyndarnämnden delvis har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att nämnden redovisar ett ekonomiskt överskott jämfört med budget men att det verksamhetsmässiga resultatet delvis är förenligt med kommunfullmäktiges mål.

2.1 Ekonomiskt resultat

2.1.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2017:

Driftverksamhet (mnkr)	Budget 2017	Bokslut 2017			Budget- avvikelse 2016
		Utfall	Avvikelse		
Kostnader	79,4	83,2	-3,8	4,8 %	7,5
Intäkter	-9,6	-18,9	9,3	97,0 %	-10,8
Verksamhetens nettokostnader	69,8	64,3	5,5	7,8 %	-3,3
Kapitalkostnader	0,0	0,1	-0,1	%	0,0
Driftbudgetens nettokostnader	69,8	64,4	5,4	7,8 %	-3,3

Av ovanstående redovisning framgår att nämndens utfall avviker med 5,4 mnkr i förhållande till budgeten. Utfallet visar att budgethållningen har varit tillräcklig.

Till följd av nämndens ökade arvodeskostnader avsattes 2017 medel i centrala medelsreserven. Skälet är att nämndens löpande verksamhet inte ska påverkas av ökade arvodeskostnader, då kostnader för arvoden är en post som nämnden inte har rådighet över. Med anledning av detta har nämndens budget i samband med tertialrapport 2 justerats med 15,0 mnkr från central medelsreserv.

De avvikelser som redovisas finns inom förvaltningens löpande administration (2,9 mnkr) och arvodeskostnader (2,5 mnkr). Enligt nämndens redovisning beror avvikelserna inom den löpande administrationen på att personalkostnaderna till viss del har finansierats genom bidrag från digitaliseringsprojektet, men det beror även på att förvaltningen har haft vakanser till följd av sjukdom och personalomsättning. Avvikelsen inom arvodeskostnaderna beror på att föregående års uppskattning av både kostnader och intäkter för arvoden varit för höga. Detta har medfört en positiv påverkan på nämndens utfall med 6,7 mnkr.

Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

2.2 Verksamhetsmässigt resultat

Nämndens resultat för 2017 bedöms delvis vara förenligt med de mål som fullmäktige fastställt.

Bedömningen grundas på en granskning av nämndens redovisning i verksamhetsberättelsen och i vilken utsträckning kommunfullmäktiges indikatorer och aktiviteter, de egna nämndmålen, nämndindikatorerna och nämndaktiviteterna har uppfyllts.

Nämndens verksamhetsberättelse ger i allt väsentligt en rättvisande bild av det verksamhetsmässiga resultatet. Avrapporteringen är i huvudsak överskådlig, strukturerad och tydlig och ger rimliga förutsättningar att kunna bedöma måluppfyllelse. Nämnden har avrapporterat samtliga beslutade mål och uppdrag i verksamhetsberättelsen.

Av stadens budget framgår att nämnden omfattas av fem av kommunfullmäktiges verksamhetsmål, av vilka nämnden bedömer att fyra uppnås i sin helhet och ett delvis. Det verksamhetsmål som uppnås delvis är *Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor*. Därutöver har nämnden tagit fram egna nämndmål för ytterligare 17 verksamhetsmål. Av dessa bedömer nämnden att tretton av verksamhetsmålen uppnås i sin helhet, tre uppnås delvis och ett inte alls.

Den inriktning som fullmäktige angett för nämndens verksamhet under 2017 handlar liksom föregående år om det förändringsarbete som krävs för att komma till rätta med tidigare identifierade brister. Revisionskontorets granskning visar att nämnden har fortsatt att bedriva det förändringsarbete som påbörjades 2015. Under de senaste åren har nämnden bland annat genomfört förändringar vad gäller arbetssätt och organisation för att säkerställa en rättssäker verksamhet. En central del i detta arbete har också varit att anställa fler handläggare för att uppnå en rimlig fördelning mängden tillsynsärenden att utöva tillsyn över. Antalet tillsvidareanställda uppgick vid årsskiftet till 46 anställda, motsvarande siffra för 2016 och 2015 var 38 respektive 22. Tillsyn har utövats i 9 357 ärenden vilket i snitt innebär 334¹ tillsynsärenden per handläggare.

¹ För åren 2015 och 2016 uppgick motsvarande antal tillsynsärenden i snitt per handläggare till 645 respektive 376.

Under verksamhetsmålet *"Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla"* redogör nämnden huvudsakligen för de olika delarna av kärnverksamheten, dvs. handläggningen av tillsyns-ärenden rörande gode män, förvaltare och förmyndare. Under verksamhetsmålet finns ett antal produktionsmål, dessa är i flertalet fall inte formulerade som indikatorer. De produktionsmål där nämnden redogör för väsentliga avvikelser är tillsättande av god man eller förvaltare inom 90 dagar, fatta beslut om byte av god man och förvaltare inom 60 dagar samt handlägga ärenden om god man för ensamkommande barn inom 48 timmar. De senaste åren har nämndens handläggning vid tillsättande av och beslut om byte av god man och förvaltare förbättrats. Det är dock för vissa grupper av huvudmän svårt att rekrytera god man eller förvaltare varför det finns risk för att målen inte kommer att nås i ett flerårigt perspektiv. Handläggningen av ärenden om god man för ensamkommande barn tar längre tid då nämnden är beroende av samtycke från både barnet och den gode mannen. Inför kommande år har nämnden ändrat målet till att god man för ensamkommande barn ska tillsättas inom sju dagar.

Revisionskontorets uppföljning av lämnade rekommendationer i tidigare genomförda granskningar visar att nämnden har tagit fram nya interna rutiner för granskning av årsredogörelser och omprövning av förvaltarskap. Vidare har informationsmaterial och blanketter som riktar sig till ställföreträdare omarbetats och förtydligats. Uppföljningen visar dock att det fortfarande finns vissa brister i de underlag som ligger till grund för omprövning av förvaltarskap, bl.a. var omprövningsblanketterna knapphändigt ifyllda.

Verksamhetsmålet *"Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor"* uppnås delvis. I jämförelse med föregående år har nämnden höjt målvärdet för AMI. Utfallet för AMI har förbättrats men når inte upp till målvärdet. Målvärdet för den totala sjukfrånvaron uppgår i verksamhetsplanen till 7 procent. Under året har sjukfrånvaron minskat och uppgick vid årets slut till 5,9 procent, vilket är en förbättring från utfallet som redovisades 2016 (8 procent).

Tillsyner

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för överförmyndare och överförmyndarnämnder och ska årligen genomföra tillsyner. Resultatet av den tillsyn som genomfördes i november 2016 överlämnades till nämnden i maj 2017. Av denna framgår att Länsstyrelsen konstaterat förbättringar i verksamheten och att

nämnden arbetar aktivt för att försöka åtgärda de brister som finns. Länsstyrelsen har dock funnit anledning att rikta kritik mot nämnden på grund av långa handläggningstider, bristfälliga rutiner gällande tillsyn av ensamkommande barn, utdömande av vite, bevakning av redovisningshandlingar från särskilt förordnad vårdnadshavare, överklagande med mera. Allvarlig kritik har riktats mot nämndens långa handläggningstid för granskning av årsräkningar och bristfällig tillsyn i ett ärende om godmanskap.

I nämndens svar till Länsstyrelsen framgår bland annat hur de arbetar med de olika områden där kritik har riktats. Vidare har nämnden kommenterat och redogjort för de åtgärder som vidtagits för respektive ärende som Länsstyrelsen granskat.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas om nämndens arbete med den interna kontrollen är aktivt och ändamålsenligt, dvs. förebygger, upptäcker och åtgärdar. Vidare om arbetet är strukturerat och integrerat i organisationen, i system och det löpande arbetet samt om nämnden utvärderar och följer upp det interna kontrollsystemet/-arbetet.

Den samlade bedömningen, grundad på årets granskning, är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten inte varit helt tillräcklig. De iakttagelser som ligger till grund för denna bedömning redovisas nedan. Av redovisningen framgår att brister har noterats vad gäller nämndens delegationsordning och beslut om arvode till ställföreträdare. Vidare har nämndens övergripande internkontrollarbete varit bristfälligt under året. Det bör dock lyftas att den interna kontrollen har bedömts som i huvudsak tillräcklig i de granskningar som rört de personal- och ekonomiadministrativa områdena.

Nämnden har inte upprättat ett system för intern kontroll i enlighet med Stockholms stads anvisningar. Genom att detta saknas har nämnden inte någon ram och struktur för hur det interna kontrollarbetet ska bedrivas samt hur ansvaret fördelas.

Genom införandet av fyra enheter med ansvariga enhetschefer har en grund lagts för att arbetet med den interna kontrollen sker på ett mer strukturerat sätt. Det skiljer sig åt mellan de olika enheterna hur långt de kommit i detta arbete. Den enhet som handlägger ärenden som rör ensamkommande barn arbetar systematiskt med den interna kontrollen bl.a. genom ärendedragningar och stickprovskontroller

för att säkerställa att handläggningen sker på ett likvärdigt och rättssäkert sätt. Detta arbete har dock inte genomförts på ett tillräckligt strukturerat och integrerat sätt i hela organisationen.

För verksamhetsåret har nämnden tagit fram en risk- och väsentlighetsanalys. Utifrån denna har en plan för intern kontroll upprättats. Nämnden har hittills inte haft en årlig och strukturerad riskbedömning som fångar upp väsentliga risker i verksamheten och hur de ska hanteras. Rapporteringen har inte gjorts i stadens gemensamma system för verksamhetsuppföljning ILS². Vidare har nämnden inte följt upp den interna kontrollen systematiskt och regelbundet för att säkra att den fungerar på ett betryggande sätt. Enligt nämndens redovisning i verksamhetsberättelsen är flertalet av kontrollerna enligt interkontrollplanen genomförda. Det framgår dock inte av redovisningen om kontrollerna visat på några avvikelser och hur dessa har åtgärdats alternativt vilka åtgärder som föreslagits.

En del i nämndens interna kontroll är att säkerställa en ändamålsenlig styrning och kontroll av ekonomi och verksamhet. En granskning av nämndens verksamhetsplan för 2017 visar att nämndens egna mål i huvudsak ansluter till kommunfullmäktiges mål för den verksamhet som nämnden bedriver. För några av nämndmålen beskrivs förväntat resultat. Nämnden har även tagit fram ett antal produktionsmål. Nämnden har för de flesta av målen och produktionsmålen beskrivit hur de arbetat för uppnå dessa och vad resultatet blivit.

Ekonomi, verksamhet och kvalitet följs upp i samband med nämndens månads- och tertialrapporter. Nämndens rutin för uppföljning av verksamhet och ekonomi behöver dock fortsatt systematiseras och säkerheten i nämndens ekonomiska prognoser behöver förbättras.

Nämndens prognossäkerhet har varit bristfällig under året. Avvikelsen i den prognos som lämnades i tertialrapport 2 och utfallet vid bokslutet blev 18 procent. Avvikelsen beror på att nämnden i sin ekonomiska redovisning inte haft en tillräcklig uppföljning och kontroll av beräknade arvodeskostnader samt beräknade intäkter från Migrationsverket avseende återsökning av kostnaden för arvoden till gode män för ensamkommande barn. Vidare har Migrationsverket, under året, inte kunnat ge besked om hur stor del av det återsökta beloppet som nämnden kommer erhålla samt när utbetalning kommer att ske.

² Integrerat system för ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi

Genomförd granskning av om nämndens delegationsordning är i överensstämmelse med kommunallagens bestämmelser visar att nämndens fördelning av ansvar och befogenheter i delegationsordningen inte är helt tydlig. Beslut som fattas med stöd av delegation anmäls inte på ett tillräckligt sätt. Vidare är uppföljning och kontroll av beslut som fattats med stöd av delegation från nämnden inte tillräcklig.

Övriga granskningar som har genomförts av nämndens interna kontroll har bl.a. omfattat rutiner och kontroll vid beslut om arvode till ställföreträdare, förebyggande arbete avseende oegentligheter, rutiner för automatiska periodiseringar, periodisering av statlig ersättning för arvoden till gode män för ensamkommande barn samt uppföljning och kontroll av löneutbetalningar. Avvikelser har identifierats men sammantaget bedöms den interna kontrollen i dessa granskningar i huvudsak vara tillräcklig.

Granskningarna redovisas mer ingående i *bilaga 1*.

4. Bokslut och räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens bokslut är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade enligt kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Sammanfattningsvis bedöms att bokslut och räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på de övriga granskningar som genomförts under året.

5. Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionskontoret gör årligen en uppföljning och bedömning av hur nämnden har beaktat rekommendationerna, se *bilaga 2*.

Uppföljning visar att nämnden delvis har beaktat revisionens rekommendationer. De väsentligaste rekommendationerna som återstår att genomföra är bl.a. att fullfölja arbetet med nämndens interna kontroll, säkerställa att den ekonomiska uppföljningen sker

utifrån tillförlitliga uppgifter, att omprövning av förvaltarskap sker utifrån tillförlitliga underlag samt att genomföra löpande stickprovs-kontroller i tillsynen av ställföreträdare.

Bilaga 1 - Årets granskningar

Granskningar under perioden april 2017- mars 2018

Intern kontroll

Rutiner och kontroll vid beslut av arvoden till ställföreträdare

Enligt Föräldrabalken 12 kap 16 § har förordnade förmyndare, gode män och förvaltare rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som har varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande. Beslut om arvode och ersättning för utgifter fattas av överförmyndaren. Överförmyndaren bestämmer i vad mån arvode och ersättning för utgifter ska betalas med medel som tillhör den enskilde.

Sammanfattningsvis visar granskningen att nämnden har rutiner för handläggning av årsräkning och beslut om arvode. Rutinerna utgör i huvudsak ett stöd för handläggarna i handlägningsprocessen. Granskningen har dock visat att det finns utvecklingsområden kring rutinen och att nämndens interna kontroll behöver stärkas.

Nuvarande rutin³ saknar tydlig information om på vilka grunder ett arvode kan reduceras, vilket kan leda till att felaktiga arvoden ges till ställföreträdarna. Beskrivningen av de kategorier som ligger till grund för bestämmande av arvodets storlek är allmänt hållna, vilket kan leda till att handläggarna gör olika tolkning vid beslut om arvode. Då handläggarna hanterar hela handlägningsprocessen självständigt är det viktigt att nämndens interna kontroll innehåller kontroller för att säkerställa att den sker på enhetligt och rättssäkert sätt. Vid avslag eller beslut om extra arvode bör det av arvodesbeslutet framgå en tydlig motivering till det beslut som fattats.

Nämnden rekommenderas att stärka den interna kontrollen i handlägningsprocessen av årsräkningar och beslut om arvode genom att genomföra stickprovskontroller. Nämnden bör även säkerställa att arvodesbesluten, vid avslag eller beslut om extra arvode, innehåller tydliga beslutsmotiveringar. För att minska risken för att handläggarna gör olika tolkningar i bestämmande av

³ Den rutin som granskats avser beslut om arvode till ställföreträdare som inte är god man för ensamkommande barn. Vad gäller arvoden till god man för ensamkommande barn finns en rutin vad gäller nedsättning av arvode, vidare genomförs ärendedragningar och stickprovskontroller för att säkerställa en likvärdig och rättssäker handläggning.

arvodets storlek bör informationen kring kategorierna i den rutin som finns framtagen utvecklas.

Nämndens delegationsordning

En granskning har genomförts av om nämndens delegationsordning är i överensstämmelse med kommunallagens bestämmelser.

Nämndens tillsynsverksamhet regleras i Föräldrabalken (FB). Föräldrabalken är en så kallad *speciallag* vilket innebär att då kommunallagen behandlar samma område som speciallagen gäller speciallagen före. Detta får till följd att FB 19 kap 14 § ska tillämpas vid anmälan⁴.

Nämndens fördelning av ansvar och befogenheter i delegationsordningen inte är helt tydlig. Vidare har beslut som fattats med stöd av delegation inte anmälts på ett tillräckligt sätt. Uppföljning och kontroll av beslut fattade med stöd av delegation från nämnden är inte tillräcklig.

Det framgår inte av delegationsordningen vilka beslut som har delegerats genom vidaredelegation respektive direkt från nämnd till delegat. Detta medför en oklarhet gällande vilka beslut som ska anmälas till nämnden respektive till förvaltningschef. Nämnden har heller inte enligt FB 19 kap 14 § tagit ställning till vilka beslut som ska anmälas till nämnd. Vidare är delegationsordningen otydlig gällande om ett beslut avser delegation eller verkställighet. Delegationsordningen framstår inom flera områden som en arbetsordning.

Nämnden har inte någon systematisk uppföljning eller kontroll i syfte att säkerställa följsamheten till nämndens delegationsordning.

Nämnden rekommenderas att se över sin delegationsordning och säkerställa att såväl delegationsordningen som tillämpningen av densamma överensstämmer med kommunallagens bestämmelser. Nämnden rekommenderas även att utveckla sin uppföljning och kontroll av beslut som fattats med stöd av delegation från nämnden.

⁴ Överförmyndarnämnden får uppdra åt en ledamot, en ersättare som har kallats till tjänstgöring eller en kommunal tjänsteman med den kompetens som behövs att på nämndens vägnar avgöra vissa grupper av ärenden. Nämnden skall i sitt beslut ange vilka slag av ärenden som uppdraget omfattar. Överförmyndaren får på motsvarande sätt uppdra åt en kommunal tjänsteman med den kompetens som behövs att avgöra ärenden på överförmyndarens vägnar. Vidare framgår av FB att ett beslut i ett ärende enligt FB som har fattats på grund av ovanstående behöver inte anmälas för nämnden eller för överförmyndaren

Rutin för automatiska periodiseringar

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om den interna kontrollen avseende automatiska periodiseringar är tillräcklig.

Nämnden har en tydlig ansvarsfördelning inom organisationen avseende kontroll av periodiseringar. Vissa kontroller av de periodiseringar som sker automatiskt genomförs i samband med framtagande av månadsrapporter. Det saknas dock dokumenterade rutiner över vilka löpande kontroller av automatiska periodiseringar som ska genomföras.

Under året har viss fluktuation förekommit mellan vissa månader avseende kostnader för upphandlade administrativa tjänster och IT-kommunikation vilket kan indikera att kontrollen av periodiseringen inte har varit tillräcklig. Nämnden har dock kunnat redogöra för de fluktuationer som identifierats.

Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen avseende automatiska periodiseringar är tillräcklig. Nämnden rekommenderas dock att ta fram en dokumenterad rutin för vilka kontroller som ska genomföras i samband med månadsbokslut.

Periodisering av statlig ersättning för arvoden till gode män för ensamkommande barn

En granskning har genomförts avseende periodisering av statlig ersättning för arvoden till gode män för ensamkommande barn.

Granskningen visar att ansvarsfördelning är tydlig då det finns en enhet som enbart handlägger ärenden som rör ensamkommande barn, däribland återsökning av arvodeskostnader från Migrationsverket. Enheten har upparbetade rutiner för hur återsökningen ska ske och vilka kontroller som ska genomföras. Vidare finns rutiner för hur stor del av det återsökta beloppet som ska periodiseras. Det genomförs inte några löpande kontroller utan genomförda uppbokningar följs upp i samband med delårs- och årsbokslut.

Förebyggande arbete avseende oegentligheter och förtroendekänsligt beteende

En översiktlig granskning har genomförts av nämndens interna styrning och kontroll för att förebygga oegentligheter.

Granskningen visar att bedömningar av var i verksamheten risker kan uppträda har genomförts och det finns en medvetenhet om dessa risker. Utöver att nämnden följer de stadsövergripande rutinerna och riktlinjerna på området, har förvaltningen utarbetat

rutiner kopplat till bland annat representation och egna utlägg. Kontroller genomförs av risker för oegentligheter, både inom förvaltningen och av serviceförvaltningen.

Uppföljning och kontroll av löneutbetalningar

En granskning har genomförts av om den interna kontrollen avseende lönehanteringen är tillräcklig. Granskningen har inriktats mot om det finns rutiner för löpande uppföljning och avstämning av löneutbetalningar samt om nyckelkontroller sker i enlighet med fastställda rutinbeskrivningar.

Den sammanfattande bedömningen är att nämndens interna kontroll avseende lönehanteringen är tillräcklig. Bedömningen baseras på att det finns rutiner för uppföljning och avstämning av löneutbetalningar samt att resultatet fluktuationsanalys avseende lönetransaktioner inte visade på några väsentliga avvikelser. För att stärka nämnden interna kontroll bör kontroller av tidsrapporteringen genomföras. Samtliga kontroller som genomför bör dokumenteras.

Bilaga 2 – Uppföljning av lämnade rekommendationer

ÅR – Årsrapport P – Projekt-rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
ÅR 2012	Nämnden måste förbättra arbetet med intern kontroll så att det motsvarar kraven i stadens anvisningar.			x	Nämndens arbete med den interna kontrollen motsvarar inte kraven i stadens anvisningar. Det arbete som påbörjades inför verksamhetsåret har inte fullföljts.	2018
ÅR 2012	Nämnden måste förbättra verksamhetens ledning och styrning och därmed även budgethållningen.		x		Nämnden behöver säkerställa att att den ekonomiska uppföljningen baseras på tillförlitliga underlag samt att prognossäkerheten förbättras. Under hösten har nämnden med stöd från konsulter tagit fram ett stöd för den ekonomiska uppföljningen.	2018
P11/2015	Granskning av överförmyndarnämnden Förbättra tillgängligheten och servicen genom att säkerställa att informationen på hemsidan är korrekt, rutiner för synpunkter och klagomål tas fram och redovisas enligt stadens anvisningar samt att förvaltningslagens krav om serviceskyldighet efterlevs vid kontakter med medborgarna. Säkerställa att hanteringen av vitesförelägganden sker i enlighet med JO:s uttalande på området och att rutinerna på området ses över och följs för att säkerställa att tillsynen fungerar. Säkerställa att lagstiftningens krav om att förvaltarship årligen ska omprövas uppfylls samt att rutinerna på området ses över för att säkerställa att omprövningar verkligen genomförs.	x			Information på hemsidan och övrigt informationsmaterial till ställföreträdare och huvudmän har klarspråkgranskats. Information/brev som skickas till exempelvis ensamkommande har anpassats till ett mer barnanpassat språk. Rutiner finns för hantering av synpunkter och klagomål vilka också redovisas enligt stadens anvisningar. Inkomna klagomål hanteras inom 48-timmar. Den statistik som redovisas omfattar synpunkter/klagomål som rör förvaltningen. Klagomål som rör ett aktivt ärende ingår inte i statistiken eftersom det i verksamhetssystemet Wärna inte är möjligt att ta fram statistikuppgifter på detta område. Enligt uppgift kommer möjligheten att ta fram statistik över klagomål och synpunkter beaktas i det digitaliseringsprojekt som bedrivs av nämnden. Nämnden har tagit fram en ny rutin som beskriver arbetssättet i de fall ställföreträdare inte lämnar in årsredogörelsen i tid. Nämnden har under 2017 fattat beslut om vitesföreläggande i 65 ärenden. Nämnden har tagit fram en ny rutin för omprövning av förvaltarship. Den nya rutinen har legat till grund för omprövningarna 2017. Vidare har blanketten som används vid omprövning reviderats och ett nytt informationsmaterial har tagits fram. Den uppföljande granskning som har genomförts visar dock att det fortfarande finns brister i de underlag på vilken omprövningen sker.	2018
P7/2016	Ensamkommande flyktbarn Stärka kontrollen i återsökningsprocessen i syfte att förbättra den interna kontrollen. Säkerställa att den individuella lämplighetsprövningen av gode män sker i enlighet med lagstiftningen. Genomföra tillsyn av gode män i enlighet med FB (1949:381) Överväga att upprätta ett stöd för att definiera när gode män inte är lämpliga/grovt åsidosatt	x			En rutin har tagits fram för granskning av årsredogörelser. Rutinen är tydlig och beskriver de olika stegen i handläggningen. Respektive handläggare är ansvarig för att hantera återsökningen i samband med att de redogörelse som ställföreträdaren ska lämna in granskas. Vid rekrytering av gode män görs inledningsvis ett webbstest för att säkerställa intresse och kompetens. Därefter görs en lämplighetsprövning. För att bli god man till ensamkommande barn krävs erfarenhet av utsatta barn/ungdomar. I lämplighetsprövningen ingår också att ta ställning till inkomna synpunkter/klagomål sam, om redogörelser lämnats in i tid. Se ovan.	

ÅR – Års- rapport P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
	sitt uppdrag eftersom det inte finns någon rättslig vägledning. Samverka med stadsdelsnämnderna för att öka information och kunskap kring de gode männens ansvar.	x			Under året har nämnden haft kontakt med flera av stadsdelsnämnderna och äldrenämnden i syfte att föreläsa om uppdraget som god man/förvaltare för olika yrkesgrupper. Enhetschef deltar även i ett chefsnätverk tillsammans med chefer från stadsdelsnämndernas socialtjänst. Samarbete finns även med andra överförmyndare kring frågor som ensamkommande barn.	
ÅR 2016	Kontoanalys, manuella betalningar Nämnden rekommenderas att säkerställa att utlägg attesteras innan utbetalning, att kontroller enligt attestinstruktionen genomförs samt att stadens upphandlade leverantör för resetjänster används.	x			Uppföljningen av rekommendationen visar att stadens upphandlade leverantör avseende resetjänster har använts. Vidare har stickprovskontroller genomförts i syfte att kontrollera att utlägg har attesterats innan utbetalning.	
ÅR 2016	Uppföljning av tidigare granskning av ÖFN Stärka tillsynen genom att gå vidare till tingsrätten med ansökan om att döma ut vite samt genom att tillse att samtliga fall där årsräkning inte kommer följs upp enligt gällande rutin och vad JO uttalat.	x			Nämnden har tagit fram en ny rutin/arbetsätt för hur handläggarna ska hantera de ställföreträdare som inte lämnar in årsredovisning i tid. Nämnden har under 2017 fattat beslut om vitesföreläggande i 65 ärenden.	
	Säkerställa att omprövning av förvalterskap sker på tillförlitliga underlag.		x		Nämnden har tagit fram en ny rutin för omprövning av förvalterskap. Den nya rutinen har legat till grund för omprövningarna 2017. Vidare har blanketten som används vid omprövning reviderats och ett nytt informationsmaterial har tagits fram. Den uppföljande granskning som har genomförts visar dock att det fortfarande finns brister i de underlag på vilken omprövningen sker.	2018
	Införa stickprovskontroller för att säkerställa kvaliteten i genomförda granskningar av årsräkningar och omprövningar av förvalterskap.			x	Den uppföljande granskningen som genomfördes 2017 visade att stickprovskontroller inte genomförs.	2018
	Säkerställa att samtliga synpunkter och klagomål besvaras.	x			Rutiner finns för hantering av synpunkter och klagomål vilka också redovisas enligt stadens anvisningar. Inkomna klagomål hanteras inom 48-timmar.	
ÅR 2017	Rutiner och kontroll vid beslut av arvoden till ställföreträdare Nämnden rekommenderas att stärka den interna kontrollen i handläggningsprocessen av årsräkningar och beslut om arvoden genom att genomföra stickprovskontroller för att säkerställa en likvärdig handläggning.					2018
ÅR 2017	Delegationsordning Nämnden rekommenderas att se över sin delegationsordning och säkerställa att såväl delegationsordningen som tillämpningen av densamma överensstämmer med					2018

ÅR – Års- rapport P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
	kommunallagens bestämmelser. Nämnden rekommenderas även att utveckla sin uppföljning och kontroll av beslut som fattats med stöd av delegation från nämnden.					

Bilaga 3 – Bedömningskriterier

Revisionskontorets bedömningskriterier

För avsnitten Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi och Intern kontroll används följande bedömningar:

<i>Tillfredsställande/Tillräcklig</i> –	Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda
<i>Inte helt tillfredsställande/ Inte helt tillräcklig</i>	Brister finns som måste åtgärdas
<i>Inte tillfredsställande/ Inte tillräcklig</i>	Väsentliga brister finns som måste åtgärdas omgående

För avsnittet Bokslut och räkenskaper gäller följande bedömningar:

Rättvisande, Inte helt rättvisande eller *Inte rättvisande*

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningen avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

- Nämndens resultat är förenligt med fullmäktiges mål, beslut, och riktlinjer.
- Nämnden har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Nämndens verksamhet har bedrivits enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.
- Nämnden har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs samt att en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten lämnas.

- Nämnden genomför årligen en riskanalys som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås.
- Nämndens organisation har en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter som bidrar till att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Nämndens verksamhetsplan överensstämmer med fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget. Nämnden har för varje verksamhetsområde fastställt mätbara/uppföljningsbara mål för ekonomi och verksamhet.
- Nämnden följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi, verksamhet och kvalitet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Nämnden har ett fungerande informations- och kommunikationssystem för styrning, kontroll och uppföljning av verksamheten.
- Nämnden har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Nämnden följer upp den interna kontrollen systematiskt och regelbundet för att säkra att den fungerar på ett betryggande sätt.

Bokslut och räkenskaper

Nämndens redovisning är upprättad enligt lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

- Nämndens bokslut är rättvisande.
- Nämndens räkenskaper är upprättade enligt kommunala redovisningslag och god redovisningssed.